

Н. М. Шалуташвілі

Ахметелі Сандро



АХМЕТЕЛІ Сандро (Олександр Васильович) (ახმეტელი სანდრო (ალექსანდრე ვასილის ძე); 01(13). 04. 1886, с. Анага, Грузія – 29. 06. 1937) – грузинський режисер, театральний діяч. Нар. арт. Груз. РСР (1933). Закін. юрид. факультет С.-Петербур. університету (1916). 1920–26 – реж., 1926– 35 – гол. реж. і худож. кер. 1-го Держ. груз. театру ім. Ш. Руставелі (Тбілісі). Був тісно пов'язаний з театр. культурою України. У липні 1930 театр. колектив, яким керував А., гастролював у Харкові з виставами «Ламара» за В. Пшавелою (1926), «Розлом» Б. Лавреньова, «Анзор» С. Шаншіашвілі за п'єсою Вс. Іванова «Бронепоезд 14–69» (обидві – 1928). А. мав дружні стосунки з діячами укр. культури: Лесем Курбасом, М. Кулішем, А. Бучмою, М. Крушельницьким, В. Чистяковою, В. Меллером, Ю. Мейтусом, Л. Сердюком та ін. У червні – липні 1931 А. вітав приїзд під час Декади укр. культури в Тбілісі театру «Березіль», виступав з цієї нагоди на громад. мітингу та опублікував статтю «Авангардові театральної культури Радянської України “Березіль” – гаряче вітання» (г. «Заря Востока», 1931, 28 червня). Збереглося листування А. з І. Микитенком з приводу постановки в груз. театрі п'єс «Кадри» і «Справа честі». 1935 звільн. з театру, репресований. Реабіліт. 1956. Ім'я А. присвоєно театрові у Тбілісі. Його творчості притаманний нац. колорит, нар. дух. Створив блискучі масові сцени, стверджував героїко-романт. жанр. Використовував нар. пісні, хореографію. Творчість А. і режисер. мистецтво Леся Курбаса поєднували спроби створити новий тип нац. театру, модернізувати його методолог. підвалини, синтезувати досягнення авангард. європ. театру з переосмисленим досвідом нац. сцени.

Основні твори

Из творческого наследия // Сандро Ахметели. Тбилиси, 1977.

Рекомендована література

1. Глебов А. Яркий талант // Лит. Грузия. 1967. № 4;
2. Урушадзе Н. Сандро Ахметели // Театр. 1967. № 8;
3. Гурабанидзе Н. Выдающийся грузинский режиссер Сандро Ахметели и его наследие // Лит. Грузия. 1970. № 9;
4. Алексидзе Д. Романтика театра // Там само. 1978. № 4;
5. Азгур З. И все бывшее вновь говорит: Из новых глав книги «О том, что помнится» // Там само. 1980. № 4;
6. Мы создаем героический театр: К 100-летию со дня рожд. С. Ахметели: Сб. // Театр. 1987. № 8;
7. Шалуташвілі Н. Слава грузинської сцени: До 100-річчя з дня народж. С. Ахметелі // УТ. 1987. № 4;
8. Урушадзе Н. Сандро Ахметели. Москва, 1990.

Бібліографічний опис:

Ахметелі Сандро / Н. М. Шалуташвілі // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-44694>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).